УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

БЕОГРАД

Београд, 13. новембар, 2019.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРКЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 25. септембра 2019. године донело је одлуку бр. 3322/1 којом је именована комисија за оцену подобности докторанда **АДНАНА БЈЕЉАКА** и теме докторске дисертације под називом

“ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЈЕЗИЧКА ИНТЕРКУЛТУРНОСТ НОВОГ ПАЗАРА И ОКОЛИНЕ“

Састав комисије:

1. др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду, датум избора у звање, 30. децембар, 2010.
2. др Вељко Брборић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду , датум избора у звање 20. септембар, 2012
3. Др Александра Шуваковић, доценткиња ФИЛУМ, Универзитет у Крагујевцу , датум избора у звање 26. септембар, 2016.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:

Државни универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар

Тема магистарског или мастер рада:

„Језик и стил романа *Бихорци* Ћамила Сијарића”

Академски назив и научна област:

Мастер филолог српске књижевности и језика, Српска књижевност и језик

Година одбране магистарског или мастер рада:

2014.

Аднан Бјелак рођен је 06. 12. 1990. године у Пријепољу. Основну и средњу школу завршава у родном месту. Академске 2009/10. уписује основне академске студије на Државном универзитету у Новом Пазару, смер Српска књижевност и језик, које

завршава 2013. године. Исте године на истом факултету уписује мастер академске студије, а мастер рад под називом *Језик и стил романа Бихорци* Ћамила Сијарића брани у децембру 2014. године. Академске 2016/17. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду уписује докторске академске студије, модул Језик, и полаже све испите и истраживачке радове са просечном оценом 9,88. Од академске 2016/17. ангажован је на Државном универзитету у Новом Пазару као демонстратор на предметима: Стандардни српски језик 2: Морфологија, Стандрадни српски језик 3: Синтакса, Језичка култура, Норма језика, Језик алхамијадо књижевности, а од академске 2018/19. као сарадник у настави. 2013. године објављује причу *„Ноћ у пријепољском селу“* у збирци прича *„120 прича из Новог Пазара“.* Као студент учествовао је на трибини под називом *„Сусрет добре воље, разумевања и толеранције: ка мултикултуралном и међуцивилизацијском дијалогу“ одржаној у Београду 2013. године.* Бави се лекторским и коректорским пословима. У браку је и отац двоје деце.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат нема објављених радова

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију кандидата, комисија сматра да кандидат Аднан Бјељак испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др ЈУЛИЈАНА ВУЧО, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

2009. *Kako se učio jezik. Pogled u istoriju glotodidaktike: od prapočetaka do Drugog svetskog rata*, Filološki fakultet.

2010. From Language Barriers to Social Capital: Serbian as the Language of Education for Romani Children, *Selected Proceedings of the 2008 Second Language Research Forum: Exploring SLA Perspectives, Positions, and Practices*, ur. Matthew T. Prior, Yukiko Watanabe, Sang-Ki Lee, vi+275, Cascadilla Proceedings Project, Somerville, MA, USA, str. 261-275. Sa Jelenom Filipović i Ljiljanom Đuric.

2010. Akademska kompetencija, jezik obrazovanja – srpski i italijanski, *Srpski jezik u upotrebi*, ur: M. Kovačević, Filološko - umetnički fakultet, Kragujevac, 427 – 237.

2011. Srpski jezik i jezici obrazovanja, *Književni (standardni)jezik i jezik književnosti*, Ur: M. Kovačević, FILUM, Kragujevac, str. 279 – 287.

2011. Bilingual education: the road to multilingualism *FLTAL 2011 Proceedings, Linguistic and Cultural Diversity within Learning Communities: Cross-cultural and Trans-national Perspectives*, Sarajevo. Sa Katarinom Zavišin.

2011. O jeziku obrazovanja manjinskih zajednica u Srbiji, Status tujih in drugih jezikov, *Med politiko in stvarnostji. Jezikovna situacija v novonastalih drzavah bivse Jugoslavije*, ur. Vesna P. Hadži, Tatjana Balazzic Bulc,Vojko Gorjanc, Filozofska fakulteta, Ljubljana, str. 249-265.

2013. Ефикасност CLIL-а у академској настави језика, књижевности и културе (студија случаја), Српски језик XVIII, Београд, Друштво за српски језик, стр. 357 – 378, са Јеленом Филиповић и Љиљаном Марковић.

2013. Неки аспекти развијања вештина вишејезичности и вишекултурно општења ученика Културе у дијалогу, Филолошки факултет, Београд, са Катарином Завишин.

2014. Dvojezična nastava stranih jezika u Srbiji, Filipović Jelena & Olivera Durbaba (eds.). *Jezici u obrazovanju i jezičke obrazovne politike*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu/Čigoja, str. 107 – 152.

2014. Jezička obrazovna politika i obrazovanje nacionalnih manjina u Evropi sa posebnim osvrtom na romsku populaciju, Filipović Jelena & Olivera Durbaba (eds.). *Jezici u obrazovanju i jezičke obrazovne politike*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu/Čigoja, str. (sa Jelenom Filipović), str. 169 – 185.

2015. Italian in the Adriatic Mirror, L'Italia allo specchio. Linguaggi e identità italiane nel mondo. Ur. Fabio Finotti i Marina Johnston, Marsilio Editori, Venezia, 425 – 434.

2015. Dalle raccomandazioni alla realtà: plurilinguismo e pluriculturalismo a scuola?, in Bruno C., Casini S., Gallina F., Siebetcheu R. (a cura di), Plurilinguismo / Sintassi. Atti del XLVI Congresso Internazionale di Studi della Società di Linguistica Italiana (SLI), Roma, Bulzoni editore, pp. 99-110, (Са Катарином Завишин)

2017. Vučo, Julijana, International Mobility and Language Needs, International Conference ITC for Language Learning, 10th Edition, Conference Proceedings, Edited by Pixel, libreriauniversitaria.it.edizioni, Webster srl, Padova, pp 257 – 261 , 78-88-6292-925-7. ISSN 2420-9619

2017. Вучо, Јулијана, Афирмисање културног и језичког идентитета мигранта: ка складном животу у новој заједници. Језици и културе у времену и простору, тематски зборник. Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад, 2017, стр. 631 – 639. ISBN 978-86-6065-432-0 UDK 81:314.15-057.874(497.11)

2017. Vučo, Julijana, Begović, Aleksandra, Bilingual Education In Serbia:Models And Perspectives, у Filipović, Jelena Vučo, Julijana Ур. Minority Languages In Education And Language Learning: Challenges And New Perspectives, Филолошки факултет, Београд, 2017, стр. 225 – 238, ISBN 978-86-6153-420-1, ISBN 978-86-6153-123-1 (за издавачку целину)

2017. Filipović, Jelena Vučo, Julijana Minority Languages In Education And Social Interaction, у Filipović, Jelena Vučo, Julijana Ур. Minority Languages In Education And Language Learning:Challenges And New Perspectives, Filološka istraživanja danas, Филолошки факултет, Београд, 2017, стр. 13-16, ISBN 978-86-6153-420-1, ISBN 978-86-6153-123-1 (за издавачку целину)

2018 Јулијана Вучо, Љиљана Ђурић, Весна Крајишник, Никица Стрижак, Мина Сукновић, Јелена Филиповић, Од српског као страног језика, до српског као језика окружења и образовања: оквир програманјезичке подршке, Филолошки факултет, МИнистартсво просвете, науке и технолошког развоја, УНИЦЕФ, Београд, 2018 ISBN 987-86-6153-500

2018. Vučo, Julijana. Jezik i jezici obrazovanja, (Ur. J. Vučo i J. Filipović) Jezici obrazovanja, FID, Filološka istraživanja danas, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 32 - 51. ISBN 978-86-6153-431-7, https://doi.org/10.18485/fid.2018.8

2019. Julijana Vučo Migrant Crisis and Language Education. The Case of Serbia 272
PROCEEDINGS OF THE 11th Innovation in Language Learning International Conference, FILODIRITTO EDITORE INTERNATIONAL, Bologna, ISBN 978-88-85813-21-2 ISSN 2420-9619, 272 – 275

2019. Јелена Филиповић, Јулијана Вучо, Зашто немамо српско-ромску билингвалну наставу у школама у Србији: у прилог поимању адитивне билингвалне наставе као друштвеног капитала (Why don't we have Serbian-Romani bilingual education in Serbia: towards an additive bilingual education as social capital), Очување, заштита и перспективе ромског језика у Србији : зборник радова са научног скупа одржаног 20–21. октобра 2016. / уредници Тибор Варади, Биљана Сикимић. – Београд : САНУ, 2018, str. 155 – 173, ISBN 978-86-7025-796-2

2019. Вучо, Јулијана, Универзитетска транснационална мобилност и језици, Српски језик, XXIV, 2019, Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, Филолошки факултет и др, Београд, стр. 259-270, https://doi.org/10.18485/sj.2019.24.1.13, ISSN 0354-9259, COBISS.SR-ID 140692487

Комисија сматра да ПРОФ. ДР ЈУЛИЈАНА ВУЧО испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за област:

ОБРАЗОВНА ЛИНГВИСТИКА, СОЦИОЛИНГВИСТИКА

VI ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ

Комисија закључује да је радни назив тезе " ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЈЕЗИЧКА ИНТЕРКУЛТУРНОСТ НОВОГ ПАЗАРА И ОКОЛИНЕ" прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

VII ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Предмет дисетрације

Предмет рада јесте представљање језичке интеркултурности у Републици Србији генерално, посебно осветљавајући подручје Новог Пазара и околине. Поред језичке интеркултурности, рад ће се бавити и интеркултурним образовањем и образовањем на језицима националних мањина, те имаголошким ишчитавањем релевантне литературе за образовање бошњачке националне заједнице, говорећи о трима димензијама: аутослике (како ја видим себе), хетерослике (како ја видим друге) и метаслике (шта ја мислим како други виде мене). Имаголошко истраживање има за циљ приказати појам „сопства“ и идентитета, али „sopstvo se nikad ne može opisati bez pozivanja na one koji ga okružuju (druge). Naše sopstvo je suštinski povezano s našim osećanjem za dobro i ostvarujemo ga među drugim sopstvima. Pošto moramo da se orijentišemo samo prema dobru, neizbežno moramo da shvatimo svoj život u pripovednom obliku, tj. као potragu. Naime, s obzirom na to da ne možemo da postojimo bez neke orijentacije prema dobru – svoj život moramo da sagledavamo kao pripovest“ (Божић 2010: 78). Имаголошко истраживање, поред поменутог, има за циљ приказати и анализирати интеркултурне елементе у релевантној литератури за образовање бошњачке националне заједнице, а сам појам интеркултурности, према водичу за унапређење интеркултурног образовања, означава да различите културе живе у интеракцији. Та интеракција подразумева присуство узајамне заинтересованости, прихватања и поштовања, а да би ученике поучили интеркултурности, те их тако увели у свет различитости који деца треба да прихвате и у ком треба да се развијају, учитељи, професори морају своје ученике и студенте пре свега поучити о разним културама које их окружују. Међутим, пре него што ученике поучи о одређеној култури, сваки професор мора одредити шта је то тачно култура. Ако бисмо културу означили само као производ људског умног и физичког деловања не наглашавајући њена дистинктивна обележја, онда бисмо појам културе ставили у, назовимо, једнодимензионални простор, те не бисмо једну културу могли посматрати у интеракцији са неком другом културом иако би само посматрање кроз интеракцију подразумевало и било једно од основних начина упознавања матичне културе, а затим и осталих. Стога, културу не можемо посматрати и о њој говорити у једнини, већ можемо говорити о културама.

Поред интеркултурности и интеркултурног образовања, предмет рада јесте и приказивање језичке интеркултурности Републике Србије, посебно приказујућу новопазарски крај, где ће се приказати статистички подаци о заступљености страних језика у образовном систему и релација српски – босански језик у новопазарским и околним школама. Оно што је опште место јесте то да је енглески језик тај који се наметнуо као примарни језик у свим школама у Републици Србији. У другој половини 20. века енглески језик почео је драстично да се шири што се задржало до данас, па Живковић констатује да се „енглески језик последњих деценија наметнуо као lingua franca и његово познавање се сматра неопходним, чак се може рећи да је његово непознавање хендикеп“. Поред енглеског језика, образовни систем Републике Србије укључује и неколицину страних језика који су означени као „други страни језик“. Други страни језик учи се од петог разреда основне школе, а у ту категорију спадају: немачки, француски, руски, италијански и шпански, мада у средњим верским школама у новом пазару и околини егзистирају и неки оријентални језици (арапски и турски).

Следећи предмет истраживања био би образовање на језицима националних мањина у Републици Србији, односно у Новом Пазару и околини (Тутин, Сјеница, Прибој, Нова Варош и Пријепоље) који административно припадају Републици Србији где бисмо говорили о образовању бошњачке националне заједнице и босанском језику, јер чињеница је да су ово подручја Републике Србије где је бошњачко становништво најконцентрисаније. Но, да бисмо могли говорити о одређеним статистикама у процесу образовања на матерњем језику, у овом случају језика бошњачке националне мањине, потребно је нагласити коликим, заправо, бројем бошњачка национална мањина учествује у формирању коначне листе грађана Републике Србије. Према подацима са пописа становништва из 2011. године, у Републици Србији живи 145.278 грађана који су се у националном погледу изјаснили као бошњаци. У укупном становништву Србије бошњачка национална заједница, после Мађара, најбројнија је национална заједница и свеукупно трећа по бројности национална заједница уопште у Републици Србији. У највећем броју, санџачки бошњаци живе у граду Новом Пазару и општинама Тутин, Пријепоље, Прибој, Нова Варош и Сјеница, које су административно у оквиру рашког и златиборског округа. Башић наводи да у Новом Пазару и општинама Сјеница и Тутин живи близу 90% од укупног броја Бошњака у србији – у Новом Пазару 77.443 грађана бошњачке националности чини 77,12% укупног становништва града и 53% укупног броја Бошњака у Србији. У општини Тутин 28.041 грађана бошњачке националности чини 90% локалног становништва и близу 20% бошњачког становништва у Србији. У Сјеници 19.498 Бошњака чини 74% локалног становништва и 13,4% укупног бошњачког становништва (Башић 2015: 17-18). Право на образовање на језицима националних мањина законом је загарантовано право Републике Србије које се реализује од школске 2004/05. године, да би се целокупна настава на босанском језику, говорећи о бошњачкој националној заједници у Републици Србији, имплементирала од школске 2013/14. године. За саму имплементацију наставе на босанском језику заслужно је бошњачко национално вијеће са седиштем у Новом Пазару и, наравно, сарадња ове институције са државним органима. Сам модел образовања на језицима националних мањина (када говоримо о бошњачкој националној мањини, онда је реч о образовању на босанском језику) представља мултиетнички модел образовања с обзиром на то да нуди могућност упознавања културе већинског и мањинског народа у Републици Србији, јер сам модел образовања подразумева проучавање српске културе са 70% наставног садржаја и бошњачке са 30%.

Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Први циљ рада јесте да представи језичку интеркултурност Републике Србије с посебним освртом на Нови Пазар и околину. Овај циљ рада треба да прикаже који су то страни језици у образовном систему Републике Србије генерално, дајући општу слику и поредећи је са стањем у Новом Пазару и околини.

Други циљ рада јесте да прикаже у којој мери постоји могућност за образовање на језицима националних мањина у Републици Србији. Овај циљ рада треба да прикаже и законске регулативе о овом питању посебну пажњу обраћајући на образовање бошњачке националне заједнице.

Трећи циљ рада јесте да прикаже сам процес имплементације босанског језика као језика бошњачке националне заједнице у Републици Србији, те процес имплементације

целокупне наставе на босанском језику приказујући, притом, како је тај процес текао из године у годину.

Четврти циљ рада јесте да попише и имаголошки опише релевантну литературу за наставу на босанском језику, на тај начин изналазећи интеркултурне елементе и говорећи о интеркултурном образовању.

Пети циљ рада јесте да прикаже у којој мери постоји сарадња између локалних институција и државних органа у самој реализацији законских одредби о образовању на језицима националних мањина, односно, колику подршку Бошњачко национално вијеће добија од државних органа у реализацији питања образовања бошњачке националне заједнице у Републици Србији.

Основне претпоставке у раду су следеће:

1. Панорама страних језика заступљених у образовном систему Републике Србије генерално шира је од панораме страних језика заступљених у школама Новог Пазара и околине.
2. Закон о образовању на матерњем језику, Републике Србије, регулише питања образовања припадника националних мањина на матерњем језику и каже, у члану 5, да се „за припаднике народности наставни план и програм остварује и на матерњем језику, или двојезично, ако се за упис у први разред пријави најмање петнаест ученика“.
3. У Републици Србији од школске 2004/05. године у основним школама за припаднике бошњачке националне заједнице примењује се најмања законом предвиђена варијанта образовања – изучавање босанског језика као изборног наставног предмета „Босански језик са елементима националне културе“, док се имплементација целокупне наставе на босанском језику реализује од школске 2013/14. године.
4. Бошњачко национално вијеће у сарадњи са Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања ради на изради Плана уџбеника на босанском језику за основну и средњу школу. Бошњачко национално вијеће има успешну сарадњу са Министарством просвете и Заводом за уџбенике.

Очекивани резултат рада јесте да понуди конкретна сазнања о позицији страних језика у образовном систему Републике Србије посебно приказујући стање у Новом Пазару и околини, приказивање могућности образовања бошњачке националне заједнице на језику који сматра матерњим, те приказивање интеркултурних елемената у релевантној литератури за образовање бошњачке националне заједнице у Републици Србији.

План рада и методе истраживања

Рад се састоји од уводног поглавља, осам поглавља која анализирају главну тему и закључног поглавља. У уводном поглављу биће представљене основне претпоставке истраживања и циљ рада којим се треба приказати општи преглед језика у образовном систему Републике Србије с посебним акцентом на Нови Пазар и његову околину, затим позицију језика националних мањина, у нашем случају Новог Пазара и околине (босанског језика), те имаголошком ишчитавању релевантне литературе за наставу на босанском језику доводећи у везу резултате истраживања са појмовима интеркултурност и интеркултурно образовање.

Прво поглавље под насловом “Језици у образовном систему Републике Србије – општа слика” понудиће основне информације о изучавању језика у образовном систему Републике Србије акценат стављајући на стране језике. Понудиће преглед страних језика који се изучавају у школама у Републици Србији генерално. Наравно, поред енглеског језика, који је, заправо, lingua franca, нагласићемо који су то страни језици у образовном систему Републике Србије, а који су означени појмом “други страни језик”.

Друго поглавље под називом “Језици у образовном систему Републике Србије с посебним освртом на Нови Пазар и околину” и његови делови (“Енглески језик као lingua franca”, “Руски језик”, “Француски језик”, “Немачки језик”, “Латински језик”, “Оријентални језици (арапски и турски)”, “Српски језик” и “Босански језик”) бавиће се позицијом страних језика у образовним установама Новог Пазара и околине. Поглавље ће разматрати и позицију српског језика као званичног језика Републике Србије и босанског као језика националних мањина у Републици Србији. Поглавље ће, такође, приказати који су страни језици, поред енглеског, заступљени у образовним установама Новог Пазара и околине, пратећи у којој мери руски језик бива потиснут немачким и из којих разлога. Поглавље ће се бавити и описом оријенталних језика (арапског и турског) који су заступљени у средњим верским школама у Новом Пазару, Тутину и Пријепољу, док би се последњи део овог поглавља бавио релацијом српски – босански језик у школама Новог Пазара и околине.

Наредно поглавље под називом “Образовање на језицима националних мањина у Републици Србији” и његов део “Законске регулативе за образовање на језицима националних мањина у Републици Србији” бавило би се законским оквирима где би се представили резултати са пописа становништва из 2011. године како бисмо имали слику најбројнијих националних мањина у Републици Србији, приказујући и законске одредбе о обазовању на језицима националних мањина Републике Србије за основну, средњу школу и високошколске установе.

Следеће поглавље под називом “Образовање на језицима националних мањина у Новом Пазару и околини” и његови делови “Образовање бошњачке националне заједнице у Републици Србији”, “Образовањем на језицима националних мањина ка интеркултурности и интеркултурном образовању”, разматраће позицију бошњачке националне мањине у Републици Србији говорећи, наравно, о могућности образовања бошњачке националне мањине на језику који сматрају матерњим, на тај начин говорећи о интеркултурности и интеркултурном образовању. Поглавље би подразумевало статистичке податке о заступљености босанског језика и наставе на босанском језику у новопазарским и околним школама од саме имплементације до данас, говорећи о босанском и као факултативном предмету (Босански језик са елементима националне културе).

Следеће поглавље под називом “Интеркултурност и интеркултурно образовање – опште одлике” са деловима “Интеркултурно образовање у Новом Пазару и околини” и “Значај школске библиотеке у имплементацији интеркултурног образовања” бавиће се појмом интеркултурности, осветљавајући га, те у начелном о значају школске библиотеке у импелментацији интеркултурног образовања говорећи о интеркултурној библиотеци.

Наредно поглавље под називом “Релевантна литература за образовање бошњачке националне заједнице у Републици Србији” понудиће информације у вези с постојећом литературом за образовање бошњачке националне заједнице у Републици Србији, те о подршци Министарства просвете у реализацији овог питања.

Следеће поглавље под називом “Интеркултурни елементи у литератури за образовање бошњачке националне заједнице – имаголошко ишчитавање” са својим потпоглављима “Интеркултурни елементи у литератури за босански језик (основна школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за историју (основна школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за музичку културу (основна школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за ликовну културу (основна школа), “Интеркултурни елементи у литератури за босански језик (средња школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за историју (средња школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за музичку културу (средња школа)”, “Интеркултурни елементи у литератури за ликовну културу (средња школа)”, конципирано је на тај начин да прикаже како је представљен “Други” у релевантној литератури за наставу на босанском језику, тј. за задатак има да опише аутослике, хетерослике и метаслике, доводећи их у везу са интеркултурним образовањем и сазнањима о другом и другачијем.

Осмо поглавље под називом “Сарадња локалних институција и државних органа у имплементацији образовања на језицима националних мањина” са делом “Допринос Бошњачког националног вијећа имплементацији босанског језика и образовању бошњачке националне заједнице на босанском језику” има за циљ да прикаже у којој мери сама сарадња локалних институција и добра воља државних органа могу утицати на остваривање права националних мањина у Републици Србији, а која се односе на само образовање. С друге стране, поглавље има за задатак приказати који удео институција Бошњачко национално вијеће има у самом процесу имплементације босанског језика, те имплементацији целокупне наставе на босанском језику.

Последње поглавље, означено као закључак, сумира информације целог рада узимајући у обзир позицију страних језика у образовном систему Републике Србије с посебним освртом на Нови Пазар и околину, те позицију босанског језика и имплементацију наставе на језицима националних мањина. Затим, закључна разматрања бавиће се и приказивањем интеркултурних елемената у релевенатној литератури, добијених имаголошким ишчитавањем.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА

Bašić, G. (2015). Uticaj obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina na spoljašnje i unutrašnje migracije pripadnika nacionalnih manjina. Beograd.

Brander, P., Cardenas, C., De Vicente Abad, I., Gomes, R, Taylor, M. (2005). Obrazovni priručnik „svi različiti – svi jednaki“. Podgorica: Centar za građansko obrazovanje.

Bugarski, R. (1986). Jezik u društvu. Beograd: Prosveta.

Bugarski, R. (1997). Jezik u društvenoj krizi. Beograd: Čigoja štampa.

Bugarski, R. (2002). Lica jezika. Beograd: XX vek.

Bugarski, R. (2005). Jezik i kultura. Beograd: Čigoja štampa.

Bugarski, R. (2010). Jezik i identitet. Beograd: Čigoja štampa.

Bugarski, R. (2012). Portret jednog jezika. Beograd: Čigoja štampa.

Buterin, M. (2012). Interkulturalno obrazovanje i cjelovit pristup školi, u: Život i škola (Časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, br. 27), Osijek.

Dan, M. (2013). Kulturno modeli i „stvarnost“ u vremenu i prostoru. Jezici i kulture u vremenu i prostoru I. Tematski zbornik. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.

Dudaš, B. (2006). Kulture i identitet. O njihovom problematičnom odnosu. U: Ljiljana Subotić (ured.). Susret kultura. Zbornik radova. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Džudžević, E. (2004). Bosanski jezik sa elementima nacionalne kulture: Nastavni plan i program: Zbirka dokumenata o obrazovanju. Novi Pazar: Bošnjačko nacionalno vijeće.

Džudžević, E. (2005). Bosanski jezik ili pravo na identitet: kroz dokumenta i štampu. Tutin: Centar za bošnjačke studije.

Džudžević, E., Fijuljanin, M. i dr. (2012). Bošnjački identitet. Tutin: Centar za bošnjačke studije.

Đurić, Lj. (2016). Strani jezici u obrazovnoh politici Srbije. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta.

Filipović, J. (2009). Moć reči. Ogledi iz kritičke sociolingvistike. Beograd: Zadužbina Andrejević.

Filipović, J. (2011). Srpski kao jezik obrazovanja u obrazovanju nacionalnih manjina u Srbiji. U: Vesna Krajišnik (ured.). Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi. Beograd: Filološki fakultet. Str. 351-364.

Filipović, J. (2016). Lingvistika i teorija kompleksnosti: jezičko liderstvo kao integralni deo jezičke politike i planiranja u 21. veku. U: Jezici i kulture u vremenu i prostoru V. Tematski zbornik. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu.

Gošović, R., Mrše, S., Jerotijević, M., Petrović, D., Tomić, V. (2007). Interkulturalno obrazovanje, u: Vodič za unapređenje interkulturalnog obrazovanja, Grupa MOST, Fond za otvoreno društvo, Beograd.

Ivanović, J. (2010). Principi obrazovanja za interkulturalizam, u: Obrazovanje za interkulturalizam, (Zbornik radova s 2. međunarodne znanstvene konferencije, Osijek), Osijek.

Jahić, Dž. (2000). Bošnjački narod i njegov jezik. Zenica: Dom štampe.

Jakšić, B. (ured.). (1997). Granice – izazov interkulturalnosti. Zbornik. Beograd: Forum za etničke odnose.

Jevtić, B., Petrović, J. (2014). Interkulturalno obrazovanje sa pogledom na budućnost, u: Obrazovanje i savremeni univerzitet, (Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet), Niš.

Krželj, K. (2014). Interesovanja studenata za sadržaje strane kulture. Doktorski rad. Beograd: Filozofski fakultet.

Kujundžić, D. (2016). Iz interkulturalnosti. Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine. (Beograd: Službeni glasnik).

Lešić, Z. (2006). ’Mi’ i ’naša’ kultura – i ’oni’. Drugi susret kultura. Zbornik radova. IV međunarodni interdisciplinarni simpozijum. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Mićić, Z. Naša kulturna politika. Vaspitanje i vaspitni ideali; ideološka podloga našeg vaspitanja i opšte obrazovanje, osnovni zadaci naše kulturne politike. Beograd: Politika i društvo.

Mikanović, B. (2014). Konceptualizacija vaspitanja i obrazovanja u procesu globalizacije, u: Savremene paradigme u nauci i naučnoj fantastici, (Tematski zbornik radova, TOM III, Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet), Niš.

Milovanović, V. (1985). Obrazovanje i društvo. Beograd: Radnička štampa.

Mršo, S., Petrović D., Gošović, R., Jerotijević, M. (2007). Interkulturalno obrazovanje i razumevanje. Beograd: Grupa Most.

Ninčević, M. (2009). Interkulturalizam u odgoju i obrazovanju: Drugi kao polazište, Nova prisutnost, Vol 1, Br. 7, 59-84.

Papa, D., Perković, A., Vujčić, J. (2010). Višejezičnost i interkulturalizam, u: Obrazovanje za interkulturalizam, (Zbornik radova s 2. međunarodne znanstvene konferencije, Osijek), Osijek.

Petrović, D. (2006). Interkulturalno (ne)razumevanje. U: D. Popadić (ured.). Uvod u mirovne studije – drugi tom, Beograd: Grupa Most. Str. 67-87.

Petrović, D., Jokić D. (ured.). (2016). Interkulturalno obrazovanje u Srbiji – Regulativni okvir, stanje i mogućnosti za razvoj. Beograd: Centar za obrazovne politike.

Prof. dr Miloš Kovačević. Odnos srpskog jezika i njegovog pisma prema manjinskim jezicima i njihovim pismima: Dostupno na: www.rastko.rs/filologija

Radosavljević, D., Vukašinović, E., Keveždi., M., Olear, M. (2013). Nacionalni saveti nacionalnih manjina i kultura. Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine.

Radovanović, M. (2004). Planiranje jezika i drugi spisi. Novi Sad: Budućnost.

Rot, K. (2000). Slike u glavama. Beograd: Biblioteka XX vek.

Rot, N. (1989). Osnovi socijalne psihologije. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Sablić, M. (2014). Interkulturalizam u nastavi. Zagreb: Naklada Ljevak.

Sablić, M., Škugor, A., Malkić, E. (2010). Odgoj i obrazovanje za interkulturalizam – IN MEDIAS RES. U: Obrazovanje za interkulturalizam. Zbornik radova sa 2. međunarodne znanstvene konferencije. Osijek.

Samovar, L., Porter, R., Mc Daniel, Edwin, R. (2013). Komunikacija između kultura. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Spasić-Stošić, A. (2016). Uloga školske biblioteke u realizaciji integrativne nastave u osnovnoj školi. U: Denić, S. (ured.). Godišnjak Pedagoškog fakulteta u Vranju, knjiga VII, (str. 381-392)

Šipka, M. (1984). Jezik i nacionalni odnosi – potrebe, značaj i osnovni oravci istraživanja. U: Jezik i nacionalni odnosi. Sveske 5-6. Sarajevo: Institut za proučavanje nacionalnih odnosa.

Škorić, M., Sokolovska, V., Žolt, L. (2008). Tradicija, jezik, identitet. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Vajzović, H. (2008). Jezik i nacionalni identiteti: sociolingvističke teme. Sarajevo: Bemust.

Veličković, N. (2012). Školokrečina: nacionalizam u bošnjačkim, hrvatskim i srpskim čitankama. Beograd: Fabrika knjiga. (Beograd: Standard 2).

Vidosavljević, S. V. (2016). Interkulturna nastava u vaspitno-obrazovnom procesu. U: Minić, S. (ured.). Zbornik radova Učiteljskog fakulteta, knjiga 10 (str. 185-201). Leposavić: Učteljski fakultet u Prizrenu.

Vraneš, A., Marković, Lj., Jelić Mariokov, M. (2014). Srbija između istoka i zapada: nauka, obrazovanje, kultura, umetnost. Tematski zbornik u 4 knjige. Knj: 4. Jezici Balkana u komparativnom i interdisciplinarnom kontekstu. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta.

Vučo, J. (2007). Jezici u formalnom obrazovanju u Srbiji. U: Srpski jezik i društvena kretanja. Kragujevac. Str. 263-277.

Vučo, J., Durbaba, O. (2013). Jezik i obrazovanje. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta.

Vučo, J., Filipović, J. (2018). Jezici obrazovanja. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta.

Vučo, J., Manić, D. (2016). O interkulturnim vrednostima prokjektnih zadataka – primer PETALL projekta. U: Jezici i kulture u vremenu i prostoru V. Tematski zbornik. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu.

Vučo, J., Manjinski jezici u obrazovnom sistemu Srbije. Dostupno na: www.scribd.com

Žunić Cicvarić, J., Cicvarić, R. (2009). Interkulturalnost. Užice: Užički centar za prava deteta.

Башић, Г., Ђорђевић, Љ. (2010). Извештај остваривања права на службену употребу језика и писама националних мањина у Републици Србији. Београд: Службени гласник.

Живанчевић Секеруш, И. (2009). Како (о)писати различитост? Слика Другог у српској књижевности. Нови Сад: Филозофски факултет.

Ивановић, Ј. (2010). Принципи образовања за интеркултурализам. У: А. Пеко, М. Саблић, Р. Јиндра (уред.). Образовање за интеркултурализам. Зборник радова са 2. међународне знанствене конференције. Осијек: Учитељски факултет. Стр. 15-31.

Jahić, Dž. (1999). Bosanski jezik u 100 pitanja i 100 odgovora. Sarajevo:Ljiljan.

Кордић, С. (2010). Језик и национализам. Загреб:Duriex.

Крагуљ, С., Јукић, Р. (2010). Интеркултурализам у настави. У: А. Пеко, М. Саблић, Р. Јиндра (уред.). Образовање за интеркултурализам. Зборник радова са 2. међународне знанствене конференције. Осијек: Учитељски факултет. Стр. 169-190.

Сотировић, В. (2013). Босански језик и његова инаугурација: судбина бившег српскохрватског или хрватскосрпског језика. У Darnioji daugiakalbystė | Sustainable Multilingualism 3/2013. 47-61.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТКИЊЕ:

Докторски рад кандидаткиње АДНАНА БЈЕЉАКА на тему **“** ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЈЕЗИЧКА ИНТЕРКУЛТУРНОСТ НОВОГ ПАЗАРА И ОКОЛИНЕ**“** својим теоријским оквиром, критичком анализом, оригиналним истраживањем и резултатима недвосмислено дубљем увиду и бољем разумевању изучаваног феномена у примењенолингивстичком и социолингвистичком кључу.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат АДНАН БЈЕЉАК подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема “ ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЈЕЗИЧКА ИНТЕРКУЛТУРНОСТ НОВОГ ПАЗАРА И ОКОЛИНЕ“ подобна за израду докторске дисертације у области СОЦИОЛИНГВИСТИКЕ, ОБРАЗОВНЕ ЛИНГВИСТИКЕ.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др ЈУЛИЈАНА ВУЧО подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата и предложене теме докторске дисертације

“ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЈЕЗИЧКА ИНТЕРКУЛТУРНОСТ НОВОГ ПАЗАРА И ОКОЛИНЕ“

а да се за ментора именује проф. др Јулијана Вучо, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду

др Вељко Брборић, редовни професор Филолоског факултета Универзитета у Београду

др Александра Шуваковић, доценткиња ФИЛУМ Универзитет у Крагујевцу